

**Examenul național de bacalaureat 2026**  
**Proba E. b)**

**Limba și literatura maghiară maternă**

**BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE**

*Filiera teoretică – Profilul real; Filiera tehnologică; Filiera vocațională – Toate profilurile (cu excepția profilului pedagogic)*

**Varianța 2**

- Se punctează orice modalitate de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit în barem. Nu se acordă fracțiuni de punct.
- Se acordă zece puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea la zece a punctajului total acordat pentru lucrare.

**I. TÉTEL (30 pont)**

**1. a cím értelmezése**

A válasz tartalmi követelményei: kettős határozó (ragos főnév), amelyet az utolsó szakasz értelmez; a lényegi problémát, a mondanivalót kifejező kép; a reménytelenség feloldásának, az egyetemes társtalanság megszűnésének lehetősége a „*lélektől lélekig*” való kapcsolódás.

Pontozás: érvényes, példákkal alátámasztott, kifejtett válasz 2 pont, részben érvényes válasz 1 pont, helytelen vagy hiányzó válasz esetén 0 pont. Bármely, a szöveg alapján megfogalmazott helyes válasz elfogadható. 0 pont/1 pont/2 pont

**2. a vers témájának meghatározása a szövegből vett információk alapján**

A válasz tartalmi követelményei: a vers témája a magány; az elszigetelődött emberek magárahagyatottsága fogalmazódik meg; egy kapcsolat nélküli világ s az egymástól távol lévő emberek képe; a „*lélektől lélekig*” való eljutás reménye.

Pontozás: érvényes válasz 2 pont, részben érvényes válasz 1 pont, helytelen vagy hiányzó válasz esetén 0 pont. Bármely, a szöveg alapján megfogalmazott helyes válasz elfogadható. 0 pont/1 pont/2 pont

**3. a vershelyzet és versbeszéd egy jellemzőjének bemutatása, implicit információk felismerése, visszakeresése a versben**

A válasz tartalmi követelményei: konkrét vershelyzet, a lírai én pontos helyzetkijelölése: „*Állok az ablak mellett éjszaka*”; a verset ihlető körülmények rögzítéséből bontakozik ki a mondanivaló: a csillagok fényükkel a magány fájdalmaról adnak hírt. A versbeszéd személyes, szubjektív, E/1-ű megszólalás: „*Állok*”, „*Szemembe*”, „*Hozzám*”; a lírai én meditatív állapota, tűnődően elmélkedő állapot: „*csöndben és tűnődve figyelem*”.

Pontozás: a vershelyzet és versbeszéd egy-egy jellemzőjének meghatározása, jellemzőként 2–2 pont. Helytelen vagy hiányzó válasz esetén 0 pont jár. Bármely, a szöveg alapján megfogalmazott helyes válasz elfogadható. 0 pont/2+2 pont = 4 pont

**4. az elégia egy műfaji sajátosságának megnevezése**

A válasz tartalmi követelményei: rezignáció, kiábrándultság megfogalmazása; a szavak elégikusságot sugallnak: bú, bús, remegő, kopár, fáradt stb.; a magányélmény tragikus helyzete, ennek feloldási lehetősége.

Pontozás: Az elégia egy sajátos jegyének megállapítása 2 pont, helytelen vagy hiányzó válasz esetén 0 pont. Bármely, a szöveg alapján megfogalmazott helyes válasz elfogadható.

0 pont/2 pont

**5. a kiemelt költői kép helyes megnevezése**

Helyes válasz: megszemélyesítés

Pontozás: a kiemelt költői kép helyes megnevezése 2 pont, helytelen vagy hiányzó válasz esetén 0 pont. A javítókulcstól eltérő válasz nem fogadható el. 0 pont/2 pont

**6. a költemény rímképletének meghatározása és megnevezése**

Helyes válasz: rímképlete: xaxa, megnevezése: félrím

Pontozás: a rímképlet meghatározása 2 pont, megnevezése 2 pont, helytelen vagy hiányzó válasz esetén 0 pont. A javítókulcstól eltérő válasz nem fogadható el. 0 pont/2+2 pont = 4 pont

## 7. a vers hangulatának meghatározása

A válasz tartalmi követelményei: a vers hangulata bús, borús, lemondó, fájdalmas; közvetlen hangvétel; a verset elégikusság hatja át.

Pontozás: érvényes, kifejtett válasz 2 pont, részben érvényes válasz 1 pont, helytelen vagy hiányzó válasz esetén 0 pont. Bármely, a szöveg alapján megfogalmazott helyes válasz elfogadható.

0 pont/1 pont/ **2 pont**

## 8. egy felsorolás, egy ismétlés, egy alliteráció és egy metafora kiemelése

Lehetséges válasz: felsorolás – „jeges, fekete és kopár/Terek”; ismétlés – „Bús földünkkel/ s bús testemmel rokon”; alliteráció – „lélektől lélekig”; metafora – „Fáradt pillám koporsófülede”

Pontozás: minden kiemelt és megnevezett költői kép/poétikai eszköz 1 pontot, a helytelen vagy hiányzó válasz 0 pontot ér.

0 pont/4x1 pont = **4 pont**

## 9. a vers 7–8. szakaszának értelmezése

Pontozás: érvényes, szövegpéldákkal alátámasztott, kifejtett válasz 4 pont, részben érvényes válasz 2 pont, helytelen vagy hiányzó válasz 0 pont. Bármely, a szöveg alapján megfogalmazott helyes válasz elfogadható.

0 pont/2 pont/**4 pont**

**a válaszok megfogalmazási módja** (csak akkor pontozható, ha a vizsgázó legalább 5 kérdésre válaszolt)

- helyes fogalom- és nyelvhasználat:

Pontozás: szabatos fogalmazás, gördülékeny stílus, a fogalmak szakszerű használata 2 pont, egy-két hiba a fogalomhasználatban 1 pont, helytelen fogalom- és nyelvhasználat 0 pont

- helyesírás:

Pontozás: kifogástalan helyesírás 2 pont, egy durva hiba / három súlyos hiba / öt egyéb hiba 1 pont, legalább három durva hiba / öt súlyos hiba / tíz egyéb hiba 0 pont (Helyesírási típushibák I. III. tétel)

0 pont/(1 pont/2 pont) + (1 pont/2 pont) = **4 pont**

## II. TÉTEL

(30 pont)

### 1. a szöveg globális jelentésének megértése, két kulcsszó azonosítása

Pontozás: mindkét kulcsszó 1–1 pontot ér.

0 pont/2 x 1 pont = **2 pont**

### 2. explicit/implicit információk felismerése és visszakeresése

Helyes válasz: 1) – c., 2) – a., 3) – d., 4) – b., 5) – e.

Pontozás: minden helyes társítás 1 pontot ér. Több társítás esetén a válasz érvénytelen. Hiányzó vagy hibás válasz 0 pont. A javítókulcstól eltérő válasz nem fogadható el.

0 pont/5 x 1 pont = **5 pont**

### 3. nyelvi elemek értelmezése

Pontozás: minden kifejezés a szövegben érvényes jelentését körülíró, annak megfelelő szinonimát megadó értelmezése 1 pontot ér. Bármely helyes válasz elfogadható.

0 pont/4 x 1 pont = **4 pont**

### 4. ok-okozati összefüggések felismerése a szövegben

Pontozás: bármely, a megadott kijelentést alátámasztó érv kiírása 1 pontot ér. Helytelen válasz (olyan információ, amely nem áll ok-okozati viszonyban a felhívásban szereplő információval, vagy olyan érv, ami bár ok-okozati viszonyban van a felhívásban szereplő információval, de nem jelenik meg a szövegben) 0 pont.

0 pont/3 x 1 pont = **3 pont**

### 5. szövegrészletek értelmezése

A válasz tartalmi követelményei: utalás arra, hogy a korabeli emberek (egymásnak ellentmondó) babonáknak, misztikus történeteknek tulajdonították a kismamák elhalálózását

Pontozás: érvényes és kifejtett válasz 4 pont, részben érvényes/részben kifejtett válasz 2 pont, érvénytelen válasz 0 pont.

0 pont/2 pont/**4 pont**

### 6. konkrét, explicit információk felismerése és visszakeresése, nyelvi elemek értelmezése

Helyes válasz: b.

Pontozás: A helyesen azonosított válasz 2 pontot ér. A javítókulcstól eltérő válasz nem fogadható el.

0 pont/2 pont

### 7. a szöveg céljának/a beszélő szándékának megnevezése

Helyes válaszok: a. – I; b. – H; c. – I; d. – H.

Pontozás: Minden helyes válasz 1 pontot ér. A javítókulcstól eltérő válasz nem fogadható el.

0 pont/4 x 1 pont = **4 pont**

### 8. explicit információk visszakeresése, logikai (ok-okozati) összefüggések felismerése a szövegben

**A válasz tartalmi követelményei:** bármely két példa kiemelése a szövegből, amely azt támasztja alá, hogy Semmelweis Ignácot kortársai kellemetlen embernek tartották.

**Pontozás:** mindkét példa 1–1 pontot ér. Helytelen válasz (a példa nem támasztja alá a felhívásban szereplő kijelentést, vagy nincs összefüggésben ezzel) 0 pont. 0 pont/2 x 1 pont = **2 pont**

### **9. explicit információk visszakeresése**

**Pontozás:** bármely két, a követelménynek megfelelő információ kiemelése 1–1 pontot ér. Helytelen válasz (az információ nem áll összefüggésben a követelménnyel / a kiírt információ nem ad választ a kérdésre) 0 pont. 0 pont/2 x 1 pont = **2 pont**

### **10. beszédszándék azonosítása**

**Helyes válasz:** d.

**Pontozás:** a helyes válasz azonosítása 2 pontot ér. A javítókulcstól eltérő válasz nem fogadható el. 0 pont/2 pont

## **III. TÉTEL**

**(30 pont)**

### **1. a választott alkotás műfaji sajátosságainak meghatározása**

**Pontozás:** helyes műfajmegjelölés, a megfelelő műfaji jegyek leírása, ezek azonosítása a választott műalkotásban 2 pont; helytelen műfajmegjelölés, a megjelölt műfaj jegyeinek felsorolása 1 pont; helyes műfajmegjelölés, hiányos indoklás 1 pont, helytelen műfajmegjelölés, helytelen indoklás/a szempont figyelmen kívül hagyása 0 pont 0 pont/1 pont/2 pont

### **2. negatív hős által képviselt értékek, értékrend a választott műben**

**Pontozás:** a negatív hős értékrendjének (értékkonfliktus, értékek egyezése, megerősítése, átadása stb.), törekvéseinek meghatározása, kifejtése, érvényes és kifejtett válasz a műből hozott konkrét utalásokkal 4 pont; az értékrend megemlítése, érvényes, de felszínes ábrázolása konkrét utalások nélkül 2 pont; az értékrend részben téves meghatározása, részletes kifejtése, a műből hozott konkrét utalásokkal, de részben helytelen következtetésekkel/hiányos műismerettel 2 pont; helytelen megjelölés, felszínes ábrázolás/a szempont figyelmen kívül hagyása 0 pont 0 pont/2 pont/4 pont

### **3. a negatív hős jellemábrázolása**

**Pontozás:** érvényes és kifejtett jellemábrázolás, az ábrázolás több dimenziójának figyelembe vétele (elbeszélő általi jellemzés, más szereplők általi jellemzés, cselekvés, beszéd, környezet), érvényes és részletes kifejtés a műből hozott konkrét utalásokkal 4 pont; érvényes, de felszínes kifejtés, hiányos utalások 2 pont; részben érvénytelen, de részletgazdag kifejtés, a műből hozott konkrét utalásokkal, de részben helytelen következtetésekkel/hiányos műismerettel 2 pont; érvénytelen, felszínes ábrázolás/a szempont figyelmen kívül hagyása 0 pont 0 pont/2 pont/4 pont

### **4. a negatív hős kapcsolatai a választott műben (pl. szerető/gondoskodó, rokoni/közéleti, hierarchikus, konfliktusos, elhidegült stb.) és annak háttere (pl. társadalmi, környezeti, személyiségi)**

**Pontozás:** érvényes és kifejtett jellemábrázolás, a viszonyrendszer részletes kifejtése, a konfliktusok/kapcsolatok mozgatórugóinak felfedése a műből hozott konkrét utalásokkal 4 pont; érvényes, de felszínes kifejtés, hiányos utalások 2 pont; részben érvénytelen, de részletgazdag kifejtés, a műből hozott konkrét utalásokkal, de részben helytelen következtetésekkel/hiányos műismerettel 2 pont; érvénytelen, felszínes ábrázolás/a szempont figyelmen kívül hagyása 0 pont 0 pont/2 pont/4 pont

### **5. a negatív hős jellemfejlődése/sorsa**

**Pontozás:** a választott hős fejlődésének/változásának bemutatása, érvényes és részletes kifejtés a műből hozott konkrét utalásokkal 4 pont; érvényes, de felszínes kifejtés, hiányos utalások 2 pont; részben érvénytelen, de részletgazdag kifejtés a műből hozott konkrét utalásokkal, részben helytelen következtetésekkel/hiányos műismerettel 2 pont; érvénytelen, felszínes ábrázolás/a szempont figyelmen kívül hagyása 0 pont 0 pont/2 pont/4 pont

### **a témának megfelelő szövegválasztás**

**Pontozás:** a szerző helyes megnevezése 1 pontot, a cím helyes formája 1 pontot, a téma szempontjából releváns mű választása 2 pontot ér. 1 pont + 1 pont + 2 pont = **4 pont**

**az értekezés megfogalmazási módja** (csak akkor pontozható, ha a vizsgázó legalább egy oldalnyi terjedelmű szöveget írt ehhez a tételhez)

- logikus gondolatmenet, szövegkohézió

**Pontozás:** tökéletesen összefüggő szöveg, hibátlan gondolatmenet 2 pont; helyenként töredezett gondolatmenet 1 pont; összefüggéstelen szöveg/a vizsgázó nem összefüggő szöveget ír, hanem pontszerűen jelöli a szempontokat, és azokat fejt ki egyenként 0 pont 0 pont/1 pont/2 pont

- helyes fogalom- és nyelvhasználat

**Pontozás:** szabatos fogalmazás, gördülékeny stílus, a fogalmak szakszerű használata 2 pont; egy-két hiba a fogalomhasználatban 1 pont; helytelen fogalom- és nyelvhasználat 0 pont

0 pont/1 pont/2 pont

- helyesírás

**Pontozás:** kifogástalan helyesírás 2 pont; egy durva hiba/három súlyos hiba/öt egyéb hiba 1 pont; legalább három durva hiba/öt súlyos hiba/tíz egyéb hiba 0 pont

0 pont/1 pont/2 pont

- az értekezés tartalmi és formai jegyeinek betartása

**Pontozás:** értekező szöveg alkotása, a három fő rész betartása: bevezetés, kifejtés, lezárás, a címnek megfelelő tétel megfogalmazása, a megadott szempontok figyelembe vétele a kifejtésben, érvényes következtetések megfogalmazása 2 pont; az értekezés nem teljes (pl. bevezető vagy lezáró rész hiánya) 1 pont; az értekezés tartalmi és formai jegyeinek figyelmen kívül hagyása 0 pont

0 pont/1 pont/2 pont

### Helyesírási tipushibák:

**Durva hiba:** a mássalhangzók időtartamának hibás jelölése közhasználatú szavakban; az összeolvadás, a részleges hasonulás, az írásban jelöletlen teljes hasonulás és a kiesés hibás írásmódja; kis- és nagy kezdőbetű tévesztése közhasználatú tulajdonnevek (pl. Magyar Tudományos Akadémia, Természet Világa), melléknévek és egyelemű tulajdonnévből képzett melléknév (pl. francia, balatoni, adys) esetében; igekötős igék hibás egybe-, illetve különírása; tagadószó egybeírása az igével, tagadott szóval, tagadott kifejezéssel; az ly – j tévesztése közhasználatú szótőben és toldalékban, az ly – j hiánya vagy kiejtés szerinti jelölése; felszólító módú igealakok hibái.

**Súlyos hiba:** közhasználatú szavak/összetett szavak különírása, illetve szókapcsolatok egybeírása; közhasználatú szavak elválasztása; magánhangzók időtartamának tévesztése közhasználatú szavakban és toldalékokban; mondatkezdő nagybetű tévesztése.

**Egyéb hiba:** nem közhasználatú szavak durva és súlyos hibái; köznevek kezdőbetűjének tévesztése (pl. világháború); kezdőbetű tévesztése több elemből álló tulajdonnévből képzett melléknév esetében (pl. New York-i, budapest – bécsi, Csokonai Vitéz Mihály-os); betűtévesztés; mondatzáró írásjelek; tagmondatok közötti írásjelek; mondatrészek közötti írásjelek hiánya vagy téves jelölés; egyéb írásjelek hiánya vagy téves jelölése.

Minden ismétlődő hiba csak egy hibának számít.